

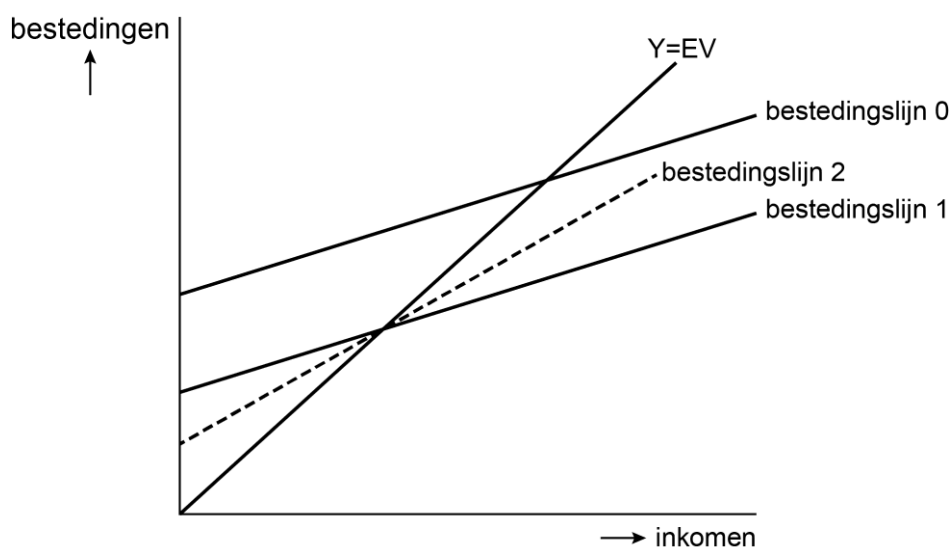
ECONOMIE ACADEMY

**Examenopgave
Vwo economie**

Voorbeeldopgave 3 IS-MB-GA-model

Een econoom voorspelt al enige jaren de economie van haar land. In de loop van 2022 merkt ze een plotselinge en zeer sterke daling van het consumentenvertrouwen op, waardoor de autonome bestedingen dalen. Haar oorspronkelijke verwachting dat in 2022 de economie in een situatie van bestedingsevenwicht zou komen, is daarom achterhaald. Ze gebruikt het Keynesiaans kruis voor een gesloten economie om een analyse uit te voeren. De oorspronkelijk verwachting wordt weergegeven via bestedingslijn 0.

Figuur 1 Keynesiaans kruis

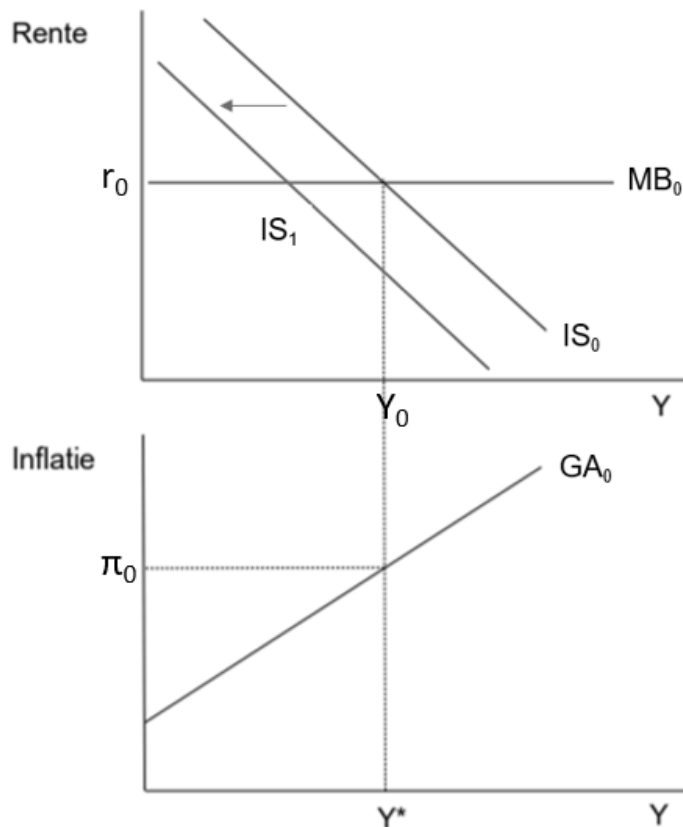

EV = effectieve vraag en Y = inkomen

- 2p **13** Verklaar welke bestedingslijn de correcte verschuiving weergeeft van de daling van het consumentenvertrouwen.
- 2p **14** Leg uit waarom het inkomen meer is gedaald dan de daling van de autonome bestedingen.

De econoom analyseert de macro-economische gevolgen van de daling van het consumentenvertrouwen met het IS-MB-GA model. In haar model heeft ze de gevolgen geschetst van de daling van de autonome consumptie. Ze wil nu voorspellen hoe de economie terug naar het evenwicht zal gaan.

Figuur 2 IS-MB-GA model

Y is het reëel inkomen, r is de reële rente en π is de inflatie. In het model geldt dat $Y_0 = Y^*$.

- 1p **15** Verklaar dat de inflatieverwachtingen dalen door de ontstane recessie.

De econoom neemt aan dat de economie in één stap in het nieuwe bestedingsevenwicht komt.

- 4p **16** Toon het nieuwe productieniveau aan. Doe het als volgt:
 i. Schets in de uitwerkbijlage de curven zoals deze na de schok liggen in het nieuwe evenwicht.
 ii. Leg uit waarom de curven verschuiven.

De econoom stelt: als de overheid een Keynesiaanse visie zou hebben gehad, was de transitie van de economie naar het evenwicht veel sneller gegaan en was een recessie voorkomen.

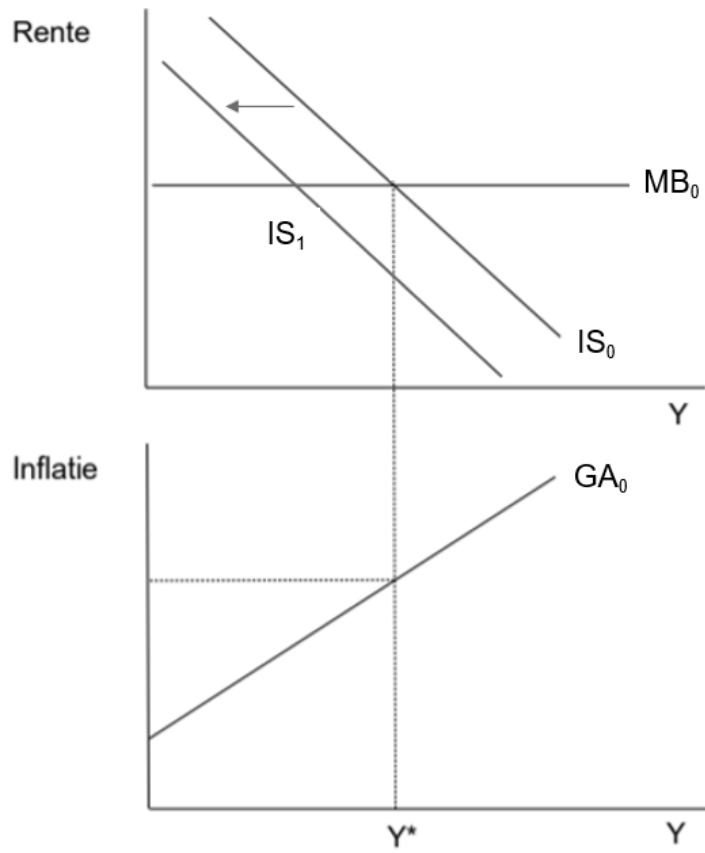
- 2p **17** Verklaar de visie van de econoom hoe de recessie voorkomen had kunnen worden. Benoem het effect van het beleid op de relevante curve(n) (IS, MB en/of GA).

Zelfs in het bestedingsevenwicht (feitelijke productie = productiepotentieel) bestaat er nog werkloosheid.

- 1p **18** Verklaar het bestaan van werkloosheid in het bestedingsevenwicht.

Uitwerkbijlage

Bijlage vraag 16

ECONOMIE ACADEMY

Antwoorden

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

10 ~~maximumscore 2~~

~~Een voorbeeld van een juist antwoord is:~~

~~Door de hogere prijzen zullen reële productiekosten dalen. Doordat inkoopcontracten en lonen veelal op de korte termijn vastliggen zal de winstmarge stijgen waardoor bedrijven een prikkel hebben om meer te produceren. De productie zal dan stijgen van Y0 naar Y1.~~

11 ~~maximumscore 2~~

~~Een voorbeeld van een juist antwoord is:~~

- ~~• Door de stimulans van de overheid stijgt de productie en de inflatie. Bij een stijgende inflatie zal de centrale bank de rente blijven verhogen totdat de output gap weer nul is geworden (en de feitelijke productie gelijk is aan het potentieel) 1~~
- ~~• In het evenwicht op de lange termijn is de productie uiteindelijk niet toegenomen. De stimulans is volledig verdrongen door de rentestijging. De consumptie en belastingverlaging volledig teniet is gedaan. De inflatie ligt nu wel op een structureel hoger niveau 1~~

12 ~~maximumscore 2~~

~~Een voorbeeld van een juist antwoord is:~~

- ~~• De mate van prijsrigiditeit heeft betrekking op de GA-curve. Bij perfecte prijsflexibiliteit loopt de GA-curve verticaal 1~~
- ~~• (Dit betekent dat de feitelijke productie altijd gelijk is aan de potentiële productie). Een stimulans in de bestedingen leidt dan enkel tot een (onmiddellijke) verandering in de inflatie. De centrale bank verhoogt direct de rente als de inflatie snel oploopt waardoor de consumptie en investeringen direct dalen en de stimulans door de belastingverlaging direct teniet wordt gedaan. Er is geen verandering in de productie 1~~

Voorbeeldopgave 3 IS-MB-GA-model

13 **maximumscore 2**

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Bestedingslijn 1: omdat er sprake is van een daling van de autonome consumptie zullen de bestedingen gegeven ieder inkomen dalen, waardoor de bestedingslijn parallel naar beneden schuift.

(Bij bestedingslijn 2 verandert de marginale consumptiequote, waar gezien de context geen sprake van is)

14 **maximumscore 2**

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een daling van de autonome consumptie leidt tot een daling van de effectieve vraag waardoor het inkomen daalt. Door een daling van het inkomen zullen consumptie / bestedingen verder dalen waardoor de daarmee ook het inkomen. Door deze multiplierwerking is het inkomen

meer gedaald dan de (oorspronkelijke) daling van de autonome consumptie.

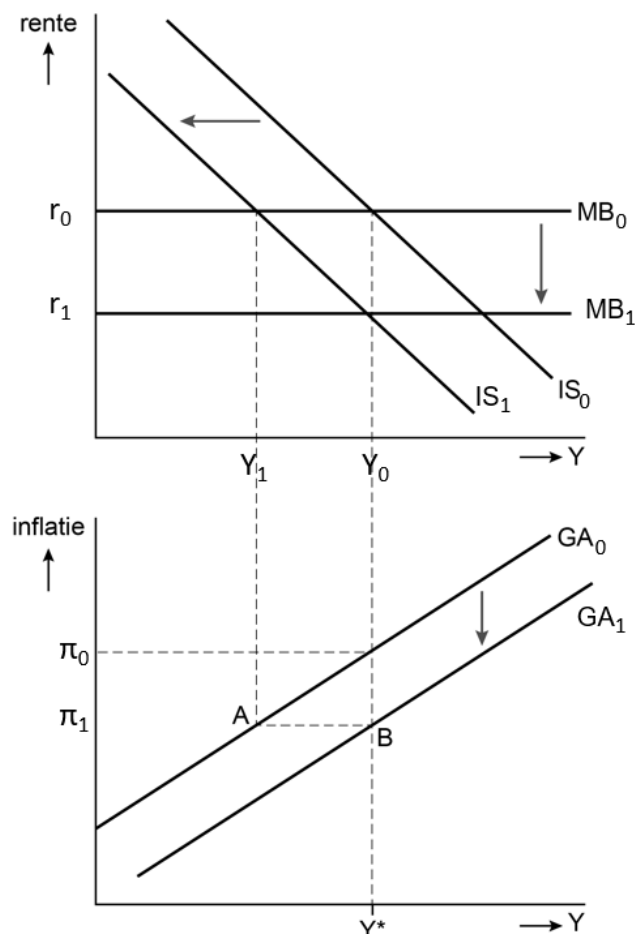
15 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Door de ontstane recessie zal de inflatie lager uitkomen dan verwacht. De inflatieverwachtingen worden daarop aangepast aan de lagere inflatie.

16 maximumscore 4

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- De GA-curve is correct verschoven (de daling van de functie is gelijk aan de verwachte inflatie - de inflatie na de schok): 1
- De nieuwe MB-curve is precies getekend bij snijpunt IS bij Y^* (oorspronkelijke situatie) 1
- Uitleg: na de initiële schok ontstaat er een lagere inflatie dan verwacht. Door de hogere reële productiekosten worden lonen en inkoopcontracten opnieuw onderhandeld tegen lagere lonen/prijzen. De GA curve verschuift naar beneden en simultaan de MB-curve (vanwege de monetaire beleidsregel) zodat het snijpunt met de nieuwe IS-curve weer het bestedingsevenwicht (Y^*) is. 2

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

17 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

De Keynesianen hadden (meteen) stimulerend begrotingsbeleid gevoerd waardoor de bestedingen meteen waren vergroot. De verschuiving van de IS-curve naar links zou onmiddellijk gecompenseerd worden met eenzelfde verschuiving naar rechts. Een recessie was daardoor voorkomen.

Opmerking:

Voor het benoemen van andere curven dan enkel de IS-curve, maximaal 1 scorepunt aftrekken

18 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

In het bestedingsevenwicht bestaat er nog een natuurlijke werkloosheid / structurele werkloosheid. Dit kan ontstaan omdat er te weinig arbeidsplaatsen in de economie zijn omdat de macht van vakbonden te groot is / het bestaan van een minimumloon / verplaatste arbeid naar het buitenland.

~~Voorbeeldopgave 4 IS-MB-GA-model~~

~~**19 maximumscore 2**~~

~~Een voorbeeld van een juist antwoord is:~~

~~Door een daling van het consumentenvertrouwen zal de autonome consumptie afnemen. Hierdoor daalt de effectieve vraag. Er ontstaat een lager nationaal inkomen / een negatieve output gap (waarbij de productie lager dan het productiepotentieel). Dit is een situatie van onderbesteding.~~

~~**20 maximumscore 6**~~

~~Een voorbeeld van een juist antwoord is:~~

- ~~• Een verhoging van de overheidsbestedingen leidt tot een toename van het inkomen. Door een stijging van het inkomen zal de consumptie toenemen, waardoor het inkomen verder stijgt (multiplierwerking). De overheidsbestedingen leiden dus tot een hogere stijging van het inkomen. 2~~
- ~~• Als gevolg van verhoging van de overheidsbestedingen zal het nationaal inkomen stijgen en daarmee de belastingopbrengsten. Door dit inverdieneffect zal het overheidssaldo minder verslechteren dan de stijging van de overheidsbestedingen 2~~
- ~~• Verhoging van de overheidsbestedingen zal leiden tot een verhoging van de effectieve vraag. Dit zal (gegeven de productiecapaciteit) leiden tot een verkleining van de output gap en tot (bestedings-)inflatie. De centrale bank zal hierop de rente verhogen (monetaire beleidsregel) waardoor de investeringen (als onderdeel van de bestedingen) zullen~~